یادداشت

وحید عظیم‌نیا

فاصله تلخ طبقاتی!

رهبر حکیم انقلاب در دیدار اخیر با مسئولان بخش‌های مختلف کشور، «گرانی»، «بی‌ثباتی بازار»، «تنزل ارزش پول ملی» و «فاصله طبقاتی» را بخش تلخ واقعیت‌های اقتصادی کشورمان دانستند. سه موضوع اول به دلایل مختلف مورد توجه همگان است؛ چه کسانی که از این گذر رنج می‌کشند و تعداد آنها نیز کم نیست و چه کسانی که منصب، جاه و پایگاهی در اختیار دارند و با انگیزه‌های مختلف، از جمله انتخاباتی و شاید از روی دورنگی و دورویی درباره آنها سخن می‌رانند، اما از میان کسانی که در طبقات بالا و در زمره مسئولان هستند، اندکند کسانی که «فاصله طبقاتی» یا نابرابری درآمد یا نابرابری ثروت یا شکاف ثروت یا هر عنوان دیگری را می‌بینند و رنج آن را درک و این عارضه را به عنوان یک واقعیت تلخ اقتصاد قلمداد می‌کنند. دلیل چنین امری نیز احتمالاً «انتفاع» باشد، یعنی افراد مختلف به نسبت قرب، قرابت و مجاورت به هسته قدرت، اگر از امکانات و خدمات ریز و درشت منتفع شدند، کاری با طرح چنین مباحثی ندارند و اساساً معتقدند وقتی ما بهره‌مندیم، چه نیازی به فریاد زدن فاصله طبقاتی است!

رسیدن به چنین نقطه‌ای، یعنی «چشم‌پوشی از درد جامعه در ازای انتفاع» نقطه ثقل سنجش آدمیت چنین آدمیان و پاشنه آشیل حکمرانی این مملکت است که مع‌الاسف غالب مسئولان در رده‌های مختلف نسبت به آن بی‌تفاوت هستند و اگر چنین نبود، باید وضعیت طبقاتی جامعه نیز اینقدر تلخ نبود!

«فاصله طبقاتی» که رهبر حکیم انقلاب آن را در جمع مسئولان مطرح می‌کنند و ان‌شاءالله «تعارض منافع» مانع اقدامات اساسی مسئولان در این خصوص نشود! نتیجه مغفول‌ماندن اصل اساسی انقلاب‌مان یعنی «عدالت اجتماعی» است. رهبر معظم انقلاب اسلامی ۹ شهریور ۱۳۷۳ در بخشی از دیدار هیئت دولت وقت فرمودند: «تأمین عدالت اجتماعی موضوع اساسی مبارزات ما بوده است و دولت باید اهتمام بیشتری نسبت به افرادی که درآمدهای کمتری دارند، داشته باشد و در کنار اجرای برنامه‌های اساسی طرح‌های ضربتی حمایتی را به اجرا بگذارد.»

البته تأمین عدالت صرفاً در حد تئوری و شعار انقلاب باقی نمانده و صراحتاً در قانون اساسی گنجانده شده است، آنجا که در اصل دوم تأکید شده جمهوری اسلامی، نظامی است که «قسط، عدل، استقلال سیاسی و اقتصادی» را تأمین می‌کند. همچنین در بند ۹ اصل سوم همین قانون «رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه، در تمام زمینه‌های مادی و معنوی» را از وظایف دولت جمهوری اسلامی ایران برشمرده است. مع‌الاسف کمیت حکمرانی کشورمان در حوزه عدالت اجتماعی به شدت لنگ است و نتیجه قهری چنین لنگی، شلی و درنگی، می‌شود «فاصه طبقاتی» که کام دغدغه‌مندان را تلخ می‌کند و دمار از روزگار قعرنشین‌ها درمی‌آورد.

«زندگی دیگران» نام مستندی است که به بررسی سبک زندگی اقتصادی برخی کشورهای اروپایی از نگاه ایرانیان مهاجر آن کشورها پرداخته است. مهم‌ترین نکته‌ای که در این مستند می‌شود دید، دوری از فاصله طبقاتی است، مثلاً حقوق پزشک با کادر پزشکی فاصله ۱۰۰ میلیونی ندارد یا حقوق مدیر یک شرکت خصولتی و کارگر همان شرکت فاصله ۸۰ میلیونی تومانی ندارد، البته فاصله‌های طبقاتی صرفاً منوط به حوزه اقتصادی نیست بلکه در حوزه فرهنگی نیز تلاش‌هایی برای از بین بردن چنین فاصله‌ای شده است؛ اینکه پزشک و مهندس و مدیربودن یک شخص فی‌نفسه ارزش قلمداد نشود یا کارگر، پاکبان و کشاورزبودن نیز فی‌نفسه ضدارزش معرفی نشوند، یعنی به لحاظ فرهنگی نیز برای از بین بردن زمینه‌های فاصله طبقاتی اقداماتی صورت گرفته است.

فاصله طبقاتی موجود در کشورمان از هر دو ساحت اقتصادی و فرهنگی نشئت می‌گیرد، اما تا زمانی که بعد اقتصادی آن علاج نشود، نمی‌شود انتظار داشت به لحاظ فرهنگی مداوا شود. بعد اقتصادی نیز متأثر از کنش مسئولان ریزودرشت است که غالباً تا شعاع چندصدکیلومتری در دایره الیگارشی قدرت، به دودمان، سلسله، عشیره و قبیله خودی خدمت می‌کنند اما وقتی نوبت مردم می‌رسد یا اعتبارات تمام شده یا زمان اداری پایان یافته یا آقای رئیس رفته نماز و وقت ناهار کارمندان است!

تا زمانی که تبعیض در بهره‌مندی فرزندان و خاندان مسئولان از خدمات امکانات دولتی مرتفع نشود و تا زمانی که مردم شمال و جنوب شهر و شهر و روستا به یک اندازه از منابع عمومی بهره‌مند نشوند و نابرابری اقتصادی با محوریت ثروت، درآمد و مصرف حل نشود، فاصله تلخ طبقاتی همچنان سایه بر سر این مرزوبوم خواهد داشت و از نتایج کوچک آن تشدید نارضایتی‌های اجتماعی و ضربه کاری به اعتماد عمومی است.

گفت‌وگو

کارشناس حوزه سیاستگذاری اقتصادی در گفت‌وگو با «جوان»:

عرضه زمین مهم‌ترین راهکار مشارکت مردم در تولید مسکن است

یک کارشناس حوزه سیاستگذاری اقتصادی معتقد است: دولت سیزدهم در سال جدید باید تمرکز خود را بر خودتأمینی مسکن از سوی مردم جهت مشارکت مردم در تولید مسکن و تحقق شعار سال قرار دهد. باید دولت سیزدهم با عرضه زمین جهت توسعه افقی شهرها، مسیر به‌کارگیری توان مردم در جهش تولید مسکن را مورد توجه قرار دهد و به این ترتیب مهم‌ترین اقدام برای مشارکت مردم در تولید مسکن و رشد اقتصادی کشور، تأمین و عرضه زمین و توسعه افقی شهرهاست.

علی پاشایی‌بیدار، کارشناس حوزه سیاستگذاری اقتصادی در گفت‌وگو با «جوان» در رابطه با نقش کلیدی جلب مشارکت مردم در جهش تولید مسکن و ساخت مسکن از سوی مردم گفت: ساخت مسکن نقش حیاتی در ارتقای رشد اقتصادی و تضمین مشارکت مردم در اقتصاد دارد. این امر به ویژه در کشورهایی که با چالش‌هایی مانند تراکم جمعیت و عدم‌توسعه افقی در مناطق شهری روبه‌رو هستند، قابل توجه است. به عنوان مثال، ایران رشد قابل توجهی از جمعیت و تمرکز شهری را در شهرهایی مانند تهران و کرج تجربه کرده است که به افزایش قیمت مسکن و محدودیت در دسترس‌بودن زمین منجر شده، به همین دلیل تشویق مشارکت مستقیم مردم در ساخت مسکن از طریق تأمین زمین از سوی دولت بسیار مهم است.

این کارشناس حوزه سیاستگذاری با اشاره به لزوم عرضه زمین گفت: وضعیت بالای تراکم جمعیتی تهران ناشی از بلندمرتبه‌سازی به مشکلات مختلفی از جمله تراکم ترافیک، افزایش قیمت مسکن و محدودیت در دسترس‌بودن زمین شهری منجر شده. دولت سیزدهم در سال جدید باید تمرکز خود را بر خودتأمینی مسکن از سوی مردم جهت مشارکت مردم در تولید مسکن و تحقق شعار سال قرار دهد. باید دولت سیزدهم با عرضه زمین جهت توسعه افقی شهرها، مسیر به‌کارگیری توان مردم در جهش تولید مسکن را مورد توجه قرار دهد و به این ترتیب مهم‌ترین اقدام برای مشارکت مردم در تولید مسکن و رشد اقتصادی کشور، تأمین و عرضه زمین و توسعه افقی شهرهاست.

وی ادامه داد: وزارت راه و شهرسازی از ابتدای دولت سیزدهم با اجرای طرح‌هایی در شهر یزد جهت توسعه افقی مقدمات اجرایی توسعه افقی و تسهیل مشارکت مستقیم مردم در ساخت مسکن را آغاز کرده است. یکی از اقدامات کلیدی، تأمین زمین در استان‌های مختلف است که افراد را قادر می‌سازد وارد بخش ساخت‌وساز مسکن شوند.

گزارش یک

«جوان» الزامات رشد اقتصادی با توان بخش خصوصی را بررسی می‌کند

بازی برد– برد با تحقق مشارکت سرمایه‌های خرد در توسعه میادین مشترک

رویکرد کلیدی در زمینه میادین مشترک کشور، استفاده از منابع در دست مردم برای توسعه این میادین مشترک است. دولت سیزدهم با تکیه بر منابع مردمی و به‌کارگیری توان بخش خصوصی بدون نیاز به بودجه دولتی، به مسیر رشد اقتصادی خود با تکیه بر بخش نفت و گاز در سال ۱۴۰۳ ادامه خواهد داد و به این ترتیب بدون دخالت دولت و بدون نیاز به بودجه دولتی، توسعه میادین مشترک با مشارکت توان و سرمایه مردمی به توسعه خواهد رسید و مقدمات اصلی تحقق مشارکت مردم در جهش تولید در حوزه نفت و گاز فراهم خواهد شد.

از بین بردن انحصار شرکت ملی نفت ایران در توسعه میادین مشترک و تسهیل ورود بخش غیردولتی به بخش بالادست صنعت گاز و توسعه میادین مشترک نفت و گازی کشور، فرصت‌های سرمایه‌گذاری در بخش نفت و گاز را دموکراتیزه و به نفع مردم خواهد کرد و زمینه‌های حضور را برای سرمایه‌گذاران مردمی به شکل خرد و همچنین گسترده فراهم می‌کند. این رویکرد مهم و کلیدی در زمینه تکیه بر منابع مردمی و به‌کارگیری توان بخش خصوصی بدون نیاز به بودجه دولتی با کاهش موانع ورود و بسترسازی برای جذب سرمایه‌های مردمی با رابطه مالی جذاب، طیف گسترده‌تری از جامعه را قادر می‌سازد به جای سرمایه‌گذاری فعالیت‌های غیرمولد، در بخش مولد اقتصاد سرمایه‌گذاری کنند و به بازده‌های سودآور مرتبط با سرمایه‌گذاری در بالادست صنعت نفت و گاز نیز دسترسی داشته باشند که به بازتوزیع مناسب ثروت و همچنین بهره‌مندی بیشتر کشور از عواید توسعه میادین نفت و گاز مشترک کشور منجر خواهد شد.

■ اهمیت تسهیل ورود بخش غیردولتی به بخش بالادست صنعت گاز

برای دهه‌ها، شرکت ملی نفت ایران انحصار صنعت نفت و گاز ایران را در اختیار داشت و بر همه جنبه‌ها از اکتشاف تا تولید و فروش نفت خام نظارت دارد. این کنترل متمرکز در حالی که منافع دولت را تأمین می‌کرد، مشارکت را به تعداد معدودی محدود کرد و مانع رشد اقتصادی گسترده‌تر شد. با این حال، تغییرات اخیر مقرراتی این وضعیت موجود را مختل و صنعت را به روی سرمایه‌گذاران خصوصی و خارجی باز کرده است. این تغییر نویددهنده عصر جدیدی است که در آن افراد، صرف‌نظر از اندازه سرمایه خود، اکنون می‌توانند در حوزه سرمایه‌گذاری‌های نفتی که زمانی انحصاری بود، درگیر شوند.

یکی از راهکارهای اساسی دخالت مردم در توسعه کشور، بحث به‌کارگیری توان مردم در راستای توسعه اقتصادی و رشد اقتصادی بوده است. این رویکرد به دموکراتیزه‌کردن ثروت انرژی منجر خواهد شد و از طریق سرمایه‌گذاری خرد مردم در بالادست نفت و گاز کشور، یک تغییر دگرگون‌کننده در چشم‌انداز اقتصادی ایران به وقوع خواهد پیوست که رقابت‌پذیری صنعت برداشت نفت و گاز کشور، تقویت مشارکت مردم در راستای جهش تولید نفت و گاز کشور و توزیع مجدد منافع اقتصادی حوزه بالادست نفت و گاز را به همراه خواهد داشت و کشور را نیز به سمت توسعه و رشد اقتصادی سوق خواهد داد.

رویکرد بسیار کلیدی در زمینه میادین مشترک کشور، استفاده از منابع در دست مردم برای توسعه این میادین مشترک است. دولت سیزدهم با تکیه بر منابع مردمی و به‌کارگیری توان بخش خصوصی بدون نیاز به بودجه دولتی، به مسیر رشد اقتصادی خود با تکیه بر بخش نفت و گاز در سال ۱۴۰۳ ادامه خواهد داد و به این ترتیب بدون دخالت دولت و بدون نیاز به بودجه دولتی، توسعه میادین مشترک با مشارکت توان و سرمایه مردمی به توسعه خواهد رسید و مقدمات اصلی تحقق مشارکت مردم در جهش تولید در حوزه نفت و گاز فراهم خواهد شد.

در همین رابطه پیرامون راهبرد کلیدی و مهم شکستن انحصار شرکت ملی نفت ایران در توسعه میادین مشترک و تسهیل ورود بخش غیردولتی به بخش بالادست صنعت گاز و توسعه میادین مشترک نفت و گازی کشور با تکیه بر منابع مردمی و به‌کارگیری توان بخش خصوصی بدون نیاز به بودجه دولتی با زهرا فلاحی، کارشناس انرژی به گفت‌وگو پرداختیم.

■ مسیر تحقق تداوم رشد پایدار اقتصادی بخش نفت و گاز ایران

زهرا فلاحی، کارشناس انرژی در رابطه با حل معضل تأمین مالی بالادست نفت و گاز با بسترسازی جدید ماده ۱۵ برنامه هفتم توسعه برای جذب سرمایه‌های خرد مردمی به «جوان» می‌گوید: یکی از چالش‌های اصلی پیش روی بخش نفت و گاز ایران، نیاز به سرمایه‌گذاری قابل توجه در توسعه میادین مشترک نفت و گاز به منظور به حداکثر رساندن تولید و افزایش درآمدهای صادراتی است. تحریم‌های اقتصادی کنونی اعمال‌شده علیه ایران، سرمایه‌گذاری خارجی در بخش انرژی کشور را محدود کرده است و کار دولت را برای تأمین مالی توسعه این میادین به تنهایی دشوار می‌کند. برای مقابله با این چالش و تضمین تداوم رشد اقتصادی پایدار در بخش نفت و گاز ایران، تمرکز بر تسهیل مشارکت بخش خصوصی در جهت پیمانکاری و سرمایه‌های خرد در تأمین مالی توسعه میادین مشترک ضروری است که در ماده ۱۵ برنامه هفتم توسعه به آن پرداخت شده است. با اجازه دادن به مردم جهت سرمایه‌گذاری سودآور در حوزه نفت و گاز با رابطه مالی جذاب و همچنین توان بخش خصوصی برای توسعه و رقابتی‌کردن برداشت از میادین مشترک نفت و گاز کشور، دولت می‌تواند از منبع جدیدی از سرمایه و تخصص استفاده کند که می‌تواند به تسریع تولید و افزایش درآمد کمک کند.

وی ادامه می‌دهد: یکی از مزیت‌های اصلی تشویق مشارکت سرمایه‌های خرد در بخش نفت و گاز این است که شرایط برد- برد را هم برای سرمایه‌گذاران و هم برای دولت ایجاد می‌کند. سرمایه‌گذاران این فرصت را دارند که بازده قابل توجهی از سرمایه‌گذاری خود داشته باشند، در حالی که دولت از افزایش درآمدهای تولید و صادرات سود می‌برد، بدون اینکه صرفاً به بودجه عمومی متکی باشد. به منظور تسهیل مشارکت سرمایه‌های خرد در توسعه میادین مشترک نفت و گاز، دولت باید در مسیر ایجاد یک محیط نظارتی- حمایتی که سرمایه‌گذاری خصوصی را تشویق می‌کند، گام بردارد. این موضوع شامل ساده‌سازی فرایند صدور مجوز، ارائه مشوق‌های مالی برای سرمایه‌گذاران و تضمین دسترسی عادلانه و شفاف به اطلاعات در مورد فرصت‌های سرمایه‌گذاری در این بخش است.

این کارشناس انرژی با اشاره به فرصت‌های تداوم رشد اقتصادی ایران با مدل جدید تعاملی وزارت نفت در توسعه میادین مشترک نفت و گاز می‌گوید: ایران با استفاده از قدرت سرمایه‌های خرد می‌تواند منابع جدیدی از سرمایه‌گذاری را باز کند که توسعه میادین نفت و گاز این کشور را پیش ببرد و رشد مستمر این بخش را تضمین کند. با انجام این کار، کشور می‌تواند تولید را به حداکثر برساند، درآمدها را افزایش دهد و فرصت‌های جدیدی برای رشد اقتصادی و توسعه پایدار در سال‌های آینده ایجاد کند.

وی در جمع‌بندی صحبت‌های خود تصریح می‌کند: مشارکت سرمایه‌های خرد در تأمین مالی توسعه میادین مشترک نفت و گاز برای تداوم رشد اقتصادی پایدار در بخش نفت و گاز ایران ضروری است. مسیر تحقق تداوم رشد پایدار اقتصادی بخش نفت و گاز ایران با تکیه بر تسهیل مشارکت سرمایه‌های خرد مردمی در تأمین مالی توسعه میادین مشترک نفت و گاز به وقوع خواهد پیوست. یکی از محورهای مهم در زمینه تداوم رشد اقتصادی کشور از محل بخش نفت و گاز، تمرکز بر مشارکت سرمایه‌های مردمی و توان بخش خصوصی در جهت توسعه میادین مشترک نفت و گاز است که دولت سیزدهم باید به صورت ویژه برای آن برنامه داشته باشد. رویکرد اصلی در تحقق این امر نیز در برنامه هفتم توسعه و تسهیل صدور مجوز به بخش خصوصی برای توسعه میادین مشترک با یک رابطه مالی جذاب فراهم شده است.

گفت‌وگو

کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «جوان»:

بانک مرکزی مسیر اعطای تسهیلات ساخت مسکن را برای مردم باز کند

یک کارشناس اقتصادی معتقد است: بانک مرکزی به عنوان نهاد رگولاتر شبکه بانکی، نقشی بسیار مهم در جهت تحقق مشارکت مردم و هدایت منابع مالی در دسترس مردم در راستای جهش تولید مسکن دارد، بنابراین باید بانک مرکزی با نقش توسعه‌ای خود، مسیر اعطای تسهیلات ساخت مسکن را برای مردم باز و شبکه بانکی را نیز به سمت خلق پول مولد هدایت کند.

امیرحسین اقبالی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «جوان» در رابطه با نقش بانک مرکزی در تحقق شعار سال گفت: بانک مرکزی نقش مهمی در رسیدگی به موضوع خلق پول غیرمولد بانک‌های خصوصی و حصول اطمینان از مشارکت فعال بانک‌های خصوصی در ارائه تسهیلات ساخت مسکن ایفا می‌کند. بانک مرکزی با انجام اقدامات پیشگیرانه برای ایجاد انگیزه برای پیروی و ایجاد یک محیط حمایتی برای بانک‌هایی که خلق پول مولد را در اولویت قرار می‌دهند، می‌تواند به ارتقای تأمین مالی پروژه‌های ساخت‌وساز مسکن و توسعه اقتصادی کمک کند. ضروری است بانک مرکزی برای رسیدگی به این موضوع و اطمینان از عملکرد بانک‌های خصوصی به نحوی که به نفع اقتصاد و مردم باشد، اقدام قاطعانه انجام دهد.

وی ادامه داد: در سال‌های اخیر، روند نگران‌کننده‌ای وجود دارد که بانک‌های خصوصی از تسهیلات پرداختی خود به درستی استفاده نمی‌کنند و به خلق پول غیرمولد می‌پردازند. این موضوع پیامدهای قابل توجهی برای اقتصاد به ویژه در زمینه ارائه تسهیلات ساخت مسکن به مردم دارد. بانک مرکزی به عنوان اصلی‌ترین نهاد نظارتی ناظر بر بخش بانکی باید به این مشکل رسیدگی کند تا اطمینان حاصل شود که بانک‌های خصوصی به شیوه‌ای مولد عمل و به توسعه کلی اقتصاد کمک می‌کنند. در همین رابطه نیز یکی از زمینه‌های کلیدی که بانک‌های خصوصی در آن کوتاهی کرده‌اند، اعطای تسهیلات ساخت مسکن است. بر اساس قانون بودجه، برنامه هفتم توسعه و قانون جهش تولید مسکن، بانک‌های خصوصی موظف به ارائه سهم ۲۰ درصدی تسهیلات برای حمایت از پروژه‌های ساخت مسکن هستند. با این حال، داده‌ها نشان می‌دهد بسیاری از بانک‌های خصوصی این الزام را برآورده نکرده و فقط حداقل پرداخت‌ها را به این تسهیلات انجام داده‌اند. این عدم‌همکاری بانک‌های خصوصی باعث شده است در ارائه تسهیلات مسکن برای پروژه‌های دولت سیزدهم با مشکل مواجه شود.

وی ادامه داد: برای حل این موضوع، بانک مرکزی باید اقدامات پیشگیرانه‌ای برای تشویق بانک‌های خصوصی به انجام تعهدات خود و مشارکت در اعطای تسهیلات ساخت مسکن انجام دهد. یکی از راه‌حل‌های بالقوه می‌تواند کاهش قدرت اعتباردهی بانک‌های خصوصی متخلف باشد که در ارائه تسهیلات ساخت مسکن همکاری نکرده‌اند. بانک مرکزی می‌تواند با محدودکردن توانایی این بانک‌ها در اعطای وام‌های جدید، آنها را تشویق به رعایت قانون و مشارکت فعال در حمایت از پروژه‌های ساخت مسکن کند. همچنین بانک مرکزی باید فضای مساعدی را برای بانک‌هایی که در اعطای تسهیلات ساخت مسکن فعال هستند، ایجاد کند. بانک مرکزی با اعطای پاداش به بانک‌هایی که تعهد خود را به حمایت از پروژه‌های مسکن نشان می‌دهند، می‌تواند بانک‌های خصوصی بیشتری را به مشارکت در خلق پول مولد و مشارکت در تأمین مالی پروژه‌های ساخت مسکن تشویق کند. این امر می‌تواند شامل ارائه مشوق‌هایی مانند الزامات ذخیره کمتر یا دسترسی به برنامه‌های تأمین مالی ویژه برای بانک‌هایی باشد که تسهیلات ساخت مسکن را در اولویت قرار می‌دهند. علاوه بر این، بانک مرکزی باید برای بهبود نظارت و نظارت بر بانک‌های خصوصی تلاش کند تا اطمینان حاصل شود که آنها به شیوه‌ای مسئولانه و سازنده عمل می‌کنند. بانک مرکزی با اجرای مقررات سختگیرانه‌تر و سازوکارهای اجرایی، می‌تواند از مشارکت بانک‌های خصوصی در فعالیت‌های مالی پرخطر که به توسعه کلی اقتصاد کمکی نمی‌کند، جلوگیری کند.

اقبالی در پایان گفت: بانک مرکزی به عنوان نهاد رگولاتر شبکه بانکی، نقشی بسیار مهم در راستای تحقق مشارکت مردم و هدایت منابع مالی در دسترس مردم به سمت جهش تولید مسکن دارد، بنابراین باید بانک مرکزی با نقش توسعه‌ای خود، مسیر اعطای تسهیلات ساخت مسکن را برای مردم باز و شبکه بانکی را نیز به سمت خلق پول مولد هدایت کند.

رضا دهشیری | جوان

گفت‌وگو

بهناز قاسمی

کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «جوان»:

حمایت مالیاتی از مشارکت مردم در جهش تولید مهم‌ترین اولویت مجلس باشد

با توجه به کاهش مالیات تولید، معافیت‌های جدید سرمایه‌گذاری خرد مردمی در تولید و همچنین اخذ مالیات از فعالیت‌های غیرمولد در جهت کاهش جذابیت بخش‌های غیرمولد در لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، در سال آتی، مهم‌ترین اولویت مجلس، تصویب این لایحه در جهت تحقق حمایت‌های مالیاتی دولت از مشارکت توان و سرمایه مردم در راستای جهش تولید است.

ارسلان محمدی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «جوان» با اشاره به اهمیت حمایت مالیاتی دولت در راستای جلب مشارکت مردم در اقتصاد گفت: مشارکت مردم در اقتصاد برای تقویت رشد و توسعه اقتصادی ضروری است. با استفاده از قدرت افراد و سرمایه، جوامع می‌توانند ظرفیت خود را باز و پیشرفت کنند. در این راستا، حمایت مالیاتی هدفمند از مشاغل به عنوان ابزاری حیاتی برای مشوق مشارکت مردم و تحریک تولید ظاهر می‌شود.

این کارشناس اقتصادی با اشاره به کاهش مالیات تولید در لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم اظهار کرد: یکی از رویکردهای کلیدی که در لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم بیان شده است، کاهش مالیات بر فعالیت‌های اقتصادی مولد است. دولت با کاهش بار مالیاتی بر مشاغلی که در حوزه تولیدی هستند، قصد دارد سودآوری و جذابیت آنها را افزایش دهد. این استراتژی با هدف افزایش تولید و تحریک رشد اقتصادی هماهنگ است. مالیات‌های کمتر بر فعالیت‌های تولیدی، کارآفرینان و سرمایه‌گذاران را تشویق می‌کند تا منابع خود را به سمت سرمایه‌گذاری‌هایی که ارزش ملموس ایجاد می‌کنند، تخصیص دهند. این رویکرد نه تنها نوآوری و کارآفرینی را تشویق، بلکه منافع افراد را با اهداف گسترده‌تر توسعه اقتصادی همسو می‌کند.

محمدی ادامه داد: لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم نیز در تکمیل کاهش مالیات بر فعالیت‌های تولیدی، بر افزایش مالیات بر فعالیت‌های غیرمولد و سوداگرانه تمرکز دارد. با انجام این کار، دولت قصد دارد از اقدامات اقتصادی غیرمولد که به طور قابل توجهی به رفاه کلی جامعه کمک نمی‌کند، جلوگیری کند که این رویکرد به هدایت مجدد منابع به سمت بخش‌های مولدتر کمک می‌کند.

ارسلان محمدی در رابطه با اعطای مشوق‌های مالیاتی هدفمند در جهت رشد سرمایه‌گذاری مولد و جذب مشارکت مردم گفت: یکی دیگر از جنبه‌های مهم اصلاحات مالیاتی که در لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم بیان شده است، ارائه مشوق‌های مالیاتی هدفمند است. این مشوق‌ها برای تشویق مشارکت سرمایه مردم و ارتقای فعالیت‌های تولیدی طراحی شده‌اند. این لایحه اعطای معافیت‌های مالیاتی برای فعالیت‌های تحقیق و توسعه را پیشنهاد، در نتیجه زنجیره ارزش را تکمیل و نوآوری را تقویت می‌کند. هدف دولت با تشویق سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، پیشبرد پیشرفت‌های فناوری و ایجاد اقتصاد دانش‌بنیان است. وی ادامه داد: تحقق مشارکت مردم در اقتصاد برای توسعه و پیشرفت اقتصادی حیاتی است. لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم اهمیت حمایت مالیاتی هدفمند را در دستیابی به این هدف به رسمیت می‌شناسد. این لایحه با کاهش مالیات بر فعالیت‌های تولیدی، افزایش مالیات بر سرمایه‌های غیرمولد و اعطای مشوق‌های مالیاتی هدفمند، با هدف تشویق افراد برای مشارکت در اقتصاد و ترویج تولید است.

محمدی در پایان گفت: با توجه به کاهش مالیات تولید، معافیت‌های جدید سرمایه‌گذاری خرد مردمی در تولید و همچنین اخذ مالیات از فعالیت‌های غیرمولد در جهت کاهش جذابیت بخش‌های غیرمولد در لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، در سال آتی، مهم‌ترین اولویت مجلس، تصویب این لایحه در جهت تحقق حمایت‌های مالیاتی دولت از مشارکت توان و سرمایه مردم در راستای جهش تولید است.

کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «جوان»:

شفافیت شرکت‌های تحت کنترل دولت به پایان رسید

یک کارشناس اقتصادی معتقد است: با انتشار صورت‌های مالی ۲هزار و ۵ شرکت دولتی و تحت کنترل دولت، پرونده شفافیت شرکت‌های دولتی بسته شده است و همه شرکت‌های دولتی و تحت کنترل دولت، شناسایی و از اسفند ۱۴۰۲ نیز به طور کامل شفاف شده‌اند. یکی از مهم‌ترین مزیت‌های شفاف‌شدن صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی و تحت کنترل دولت، بحث اجرای حاکمیت شرکتی و مدیریت مناسب شرکت‌های دولتی و تحت کنترل دولت است که موجب جلوگیری از پرداخت پاداش به زیان‌ده‌ها خواهد شد.

محمد حبیبی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «جوان» با اشاره به اتمام شفافیت شرکت‌های تحت کنترل دولت گفت: طبق اعلام وزارت اقتصاد، با انتشار صورت‌های مالی ۲هزار و ۵ شرکت دولتی و تحت کنترل دولت، پرونده شفافیت شرکت‌های دولتی بسته شده است و همه شرکت‌های دولتی و تحت کنترل دولت شناسایی و از اسفند ۱۴۰۲ نیز به طور کامل شفاف شده‌اند.

وی ادامه داد: در مقایسه سود و زیان شرکت‌های تحت کنترل بورسی با شرکت‌های اصلی و مادر تخصصی مشاهده می‌شود که شرکت ملی صنایع پتروشیمی خلیج فارس ۶۸/۴همت، شرکت فولاد مبارکه اصفهان ۶۷/۹همت و شرکت ملی صنایع مس ایران ۴۹/۹همت، شرکت بانک ملت ۴۴/۹همت، شرکت بانک تجارت ۱۲/۸همت و شرکت سرمایه‌گذاری گروه توسعه ملی ۵/۸همت سود داشته‌اند. مجموع سود شش شرکت ۲۵۰هزار میلیارد تومان و کل زیان شرکت‌های دولتی ۶۷هزار میلیارد تومان است، در این شرایط مجموع بودجه عمرانی کشور در همین سال ۲۷۴همت بود.

این کارشناس اقتصادی در خصوص امکان اجرای حاکمیت شرکتی پس از شفاف‌شدن صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی و تحت کنترل دولت گفت: یکی از مهم‌ترین مزیت‌های شفاف‌شدن صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی و تحت کنترل دولت، بحث اجرای حاکمیت شرکتی و مدیریت مناسب شرکت‌های دولتی و تحت کنترل دولت است که موجب جلوگیری از پرداخت پاداش به شرکت‌های زیان‌ده خواهد شد. از نظر پرداخت پاداش نیز باید نکاتی را گفت. در شرکت‌های خوب عموماً حدود ۸۰۰میلیون تا یک‌میلیارد پاداش هیئت مدیره برآورد شده است، به عنوان مثال در سال گذشته میزان پاداش شرکت صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس ۹۲۰میلیون تومان، شرکت فولاد مبارکه اصفهان یک‌میلیارد و شرکت ملی صنایع مس ایران ۷۵۰میلیون بود. وجود چنین مبالغی ناشی از چند هزار صندلی خالی هیئت مدیره و مدیر عامل است که در واقع به یک حیاط خلوت برای تمامی دولت‌ها تبدیل شده است.

این کارشناس اقتصادی در ادامه بیان کرد: با عزم مجلس شورای اسلامی، میزان شفافیت شرکت‌های دولتی از ۱۱درصد به ۲۴درصد رشد پیدا کرده اما همچنان ۷۵درصد اقتصاد این شرکت‌ها تاریک است و امیدواریم بتوانیم تمامی تاریکخانه‌های موجود را از بین ببریم. باید از مجلس شورای اسلامی آینده، تهیه نظام طبقه‌بندی شرکت‌های دولتی بر حسب اهداف و تعیین اهداف تعیین‌شده خاص هر شرکت و استقرار نظام سنجش عملکرد شرکت‌ها مطالبه شود. اساساً گام اول آن است که تعریف درستی از شرکت دولتی شود. شرکت‌های تحت کنترل دولت باید تحت نظارت دولت و دستگاه‌های دولتی باشند. دقت شود که برنامه‌ریزی و نظارت با مداخله مستقیم تفاوت دارد.